EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Paisatge | Ignasi Cebrian | Actualitzat el 19/06/2018 a les 11:54

Canvis evolutius

NATURA URBANA.Â Els organismes que viuen dins de l'Anella Verda pocs canvis tenen al llarg del temps. Els xiprers continuen sent xiprers i els roures, roures. Com podem percebre els canvis evolutius, els canvis en les espÃ¨cies? El ciutadÃ pot percebre'ls en la natura immediata que l'envolta?

Nummulites o dinerets fòssils, d'orígen marí, avantpassats d'organismes unicel·lulars que podem trobar vius en aigües dolces.

La resposta és que no. Només veiem els canvis estacionals, com la caiguda de les fulles a la tardor, l'aparició de les flors a la primavera o dels fruits a l'estiu. Però no veiem pas l'aparició d'espècies noves. Sí que podem veure com canvia un ecosistema. Per exemple, com un camp erm es transforma en un petit bosc, com les espècies en un període prou llarg de temps, una cinquantena d'anys, es van substituint unes per les altres. Són espècies conegudes que provenen d'altres ecosistemes propers. Aquí les espècies no han canviat o si canvien ho fan a un ritme molt lent, imperceptible.

Charles Darwin va proposar, en el seu llibre "L'origen de les espècies", l'evolució per selecció natural. Els individus d'una mateixa espècie biològica més adaptats al seu entorn són els que es reprodueixen més. Les característiques que els han permès adaptar-se millor són les que es transmetran a la descendència. Arran d'això, les espècies canvien o, millor dit, evolucionen. Són canvis molt lents que es produeixen dins d'ecosistemes també canviants. Els canvis evolutius tenen una velocitat molt lenta imperceptible per als humans i els canvis dins de l'ecosistema tenen una velocitat més ràpida, en aquest cas podem percebre perfectament aquests canvis.

A més, hi ha dues formes de canvi evolutiu. La microevolució, en què l'espècie es va transformant al llarg del pas de les generacions, com és el cas de les girafes i el seu coll llarg. Les que podien arribar millor a la vegetació arbòria eren les més fortes i les més sanes i per tant les que és reproduïen millor. I la macroevolució, que té lloc quan l'ecosistema pateix un canvi molt fort. És el cas de les aus. La caiguda d'un meteorit va extingir tots els dinosaures. Només un grupet es va salvar i va donar lloc a la gran diversitat d'espècies d'ocell actuals. Per veure aquests canvis - macro i microevoluació- podem anar al museu Valenti Masachs, de Manresa. Hi trobarem molts fòssils d'espècies d'organismes que ja no existeixen, però en tenim els parents més pròxim vius. Podem comparar com eren abans i com el pas de milers o milions de generacions els ha transformat en espècies totalment diferents.